

1036-39  
(2e)



# RICHTLIJNEN MILIEU-EFFECTRAPPORTAGE

981010

TEN BEHOEVE VAN:

Warmtekracht-eenheid van InterGen/ENECO  
in het Rijnmondgebied

P 1036-39  
(2e ex)

Provincie **HOLLAND**  
**ZUID**

TEN BEHOEVE VAN:

**Warmtekracht-eenheid van InterGen/ENECO  
in het Rijnmondgebied**

STAATSSECRETARIS VAN VERKEER EN WATERSTAAT  
GEDEPUTEERDE STATEN VAN ZUID-HOLLAND

NOVEMBER 1999

## INLEIDING

### **Korte terugblik**

In de startnotitie van juli 1999 heeft InterGen/ENECO (initiatiefnemer) kenbaar gemaakt voornemens te zijn een vergunning aan te vragen voor het oprichten en in werking hebben in het Rijnmondgebied van een gasgestookte warmtekrachteenheid (WKC Rijnmond) met een capaciteit van 800-1200 MW.

In de publicatie van de startnotitie heeft het bevoegd gezag reeds aangegeven dat voor de besluitvorming over een dergelijk initiatief met name de energie-efficiency cruciaal is. Voor warmtekrachteenheden is hierin de mate van warmte-integratie met industrie en/of stadsverwarmingssystemen van doorslaggevende betekenis.

In de startnotitie is door de initiatiefnemer een zogenaamde "base-case" (basisontwerp) gepresenteerd gebaseerd op een beperkte stoomleverantie aan de industrie waaraan een rendement is gekoppeld van 60-65%. Tijdens het overleg met de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) over de adviesrichtlijnen is door de initiatiefnemer kenbaar gemaakt dat in dit basisontwerp tevens een warmteleverantie wordt voorzien aan het stadsverwarmingsnet van ENECO. Het rendement wordt hiermee -afhankelijk van het seizoen- verhoogd tot maximaal 70-75 %.

### **Procedure**

Bevoegd gezag voor de Wet milieubeheer is Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland. Bevoegd gezag voor de Wet verontreiniging oppervlaktewateren is de staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat. Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland dragen zorg voor een gecoördineerde voorbereiding en behandeling van het Milieueffectrapport.

De m.e.r.-procedure ging van start met de kennisgeving in de staatscourant van 21 juli 1999. De startnotitie heeft met ingang van 26 juli 1999 tot en met 6 september 1999 ter inzage gelegen. Het advies voor de richtlijnen van de Commissie is uitgebracht op 28 september 1999.

### **Richtlijnen**

Gelet op de compleetheid en bruikbaarheid van het advies voor richtlijnen van de commissie voor de milieueffectrapportage is besloten de richtlijnen vast te stellen conform het advies van de Commissie ter zake, inclusief de hieronderstaande aanvullingen.

Deze aanvullingen hebben betrekking op de volgende punten:

#### **3.2 Alternatieven en varianten**

Aan deze paragraaf toe te voegen:

De provincie hecht er aan vanuit haar verantwoordelijkheid voor het milieubeleid in de provincie Zuid-Holland en meer in het bijzonder de beperking van emissies van broeikasgassen, waaronder CO<sub>2</sub>, in het kader van de vergunningverlening steeds te streven naar maximale energie-efficiency. Dit geldt met name voor energie-intensieve ondernemingen. Voor het initiatief van InterGen/ENECO betekent dit dat ten behoeve van de besluitvorming -uitgaande van de goede potenties van de Pernis-locatie- in het MER alternatieven moeten worden uitgewerkt die uitgaan van de technisch maximale warmte-integratie met nabijgelegen industrie en stadsverwarming en daarmee resulteert in een zo efficiënt mogelijk gebruik van de ingezette energiedragers.

#### **4.2 Water**

Toevoegen aan dit onderdeel

Koelwater:

Aangegeven dient te worden wat de gevolgen zijn van koelwaterlozingen op andere koelwateronttrekkingen en -lozingen in de omgeving (voor de locatie Pernis met name Shell). Hierbij dient de invloed van de plaats van lozing (haven of rivier) in beschouwing te worden genomen. Ook dient aangegeven te worden of de warmtelozing in combinatie met andere warmtelozingen in de omgeving geen belemmering oplevert voor de doortrek van zalmachtigen.

Afvalwater:

Geef aan welke afvalstromen gegenereerd worden (debiet, samenstelling, frequentie), hoe deze opgevangen worden (is er een gescheiden rioleringsstelsel voorzien) en behandeld en waar ze worden geloosd. Te denken valt o.a. aan de afvalwaterstromen zoals genoemd in de startnotitie (pag. 14). Geef ook aan in hoeverre deze stromen, eventueel na behandeling, opnieuw zijn te gebruiken.

Besteed hierbij ook aandacht aan bluswater en overig afvalwater, die tengevolge van een calamiteuze gebeurtenis kunnen vrijkomen.

Tot slot zijn in bijlage 4 van het advies van de Commissie de twee inspraakreacties , te weten van de Zuid-Hollandse milieufederatie en van de wijkraad van Pernis, opgenomen. In de richtlijnen zijn de twee inspraak reacties verwerkt.

Hierna volgt het integrale advies van de Commissie voor de m.e.r. van 28 september 1999



commissie voor de milieueffectrapportage

Gedeputeerde Staten van de  
provincie Zuid-Holland  
Postbus 90602  
2509 LP DEN HAAG

uw kenmerk  
DWM 175566

uw brief  
14 juli 1999

ons kenmerk  
U389-99/vB/av/1036-33

onderwerp  
Advies voor richtlijnen "Warmtekracht-  
eenheid van InterGen/ENECO  
Europoort"

doorkiesnummer  
(030) 234 76 51

Utrecht,  
28 september 1999

Met bovengenoemde brief stelde u, als coördinerend Bevoegd Gezag, de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een advies voor richtlijnen uit te brengen voor een milieueffectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over "Warmtekracht-eenheid van InterGen/ENECO Europoort".

Overeenkomstig artikel 7.14 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de totstandkoming van de richtlijnen voor het MER. Zij zal gaarne vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen. Dit houdt in dat de Commissie graag te zijner tijd de vastgestelde richtlijnen krijgt toegestuurd.

ir. M.M.U. van Dis  
voorzitter van de werkgroep m.e.r.  
"Warmtekracht-eenheid van  
InterGen/ENECO Europoort"

Afschrift aan: Rijkswaterstaat directie Zuid-Holland

Postadres Postbus 2345  
3500 GH UTRECHT  
Bezoekadres Arthur van Schendelstraat 800  
Utrecht

telefoon (030) 234 76 66  
telefax (030) 233 12 95  
website <http://www.eia.nl>  
e-mail [mer@eia.nl](mailto:mer@eia.nl)

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport  
Warmtekracht-eenheid InterGen/ENECO Europoort

Advies op grond van artikel 7.14 van de Wet milieubeheer voor het milieueffectrapport over  
Warmtekracht-eenheid InterGen/ENECO Europoort.

uitgebracht aan Gedeputeerde Staten van de provincie Zuid-Holland (coördinerend Bevoegd  
Gezag) door de Commissie voor de milieueffectrapportage; namens deze,

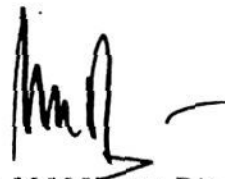
de werkgroep m.e.r. Warmtekracht-eenheid InterGen/ENECO Europoort.

de secretaris

*N.v. Buren*

dr. N.W.M. van Buren

de voorzitter



ir. M.M.U. van Dis

Utrecht, 28 september 1999



# INHOUDSOPGAVE

	<b>Pagina</b>
<b>Hoofdpunten van het advies</b>	1
<b>1. Inleiding</b>	3
<b>2. Probleemstelling, doel en besluitvorming</b>	4
2.1 Probleemstelling	4
2.2 Doel	4
2.3 Besluitvorming	4
<b>3. Voorgenomen activiteit en alternatieven</b>	5
3.1 Voorgenomen activiteit	5
3.1.1 Installatie	5
3.1.2 Aanleg en situering van de installatie	5
3.1.3 Emissies en mitigerende maatregelen	5
3.2 Alternatieven en varianten	6
<b>4. Bestaande milieutoestand, autonome ontwikkeling en gevolgen voor het milieu</b>	
4.1 Lucht	7
4.2 Water	7
4.3 Geluid	8
4.4 Veiligheid	8
<b>5. Vergelijking van alternatieven en varianten</b>	8
<b>6. Leemten in informatie</b>	9
<b>7. Evaluatieprogramma</b>	9
<b>8. Vorm en presentatie</b>	9
<b>9. Samenvatting van het MER</b>	10

## **Bijlagen**

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 14 juli 1999, waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen
2. Kennisgeving in Staatscourant nr. 137 d.d. 21 juli 1999
3. Projectgegevens
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen

## **HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES**

Een joint venture, bestaande uit InterGen en ENECO ("JV"), is van plan een aardgasgestookte warmte-krachteenheid (WKC Rijnmond) op te richten in het Rijnmondgebied. De Commissie vraagt in haar advies met name aandacht voor de volgende punten:

Het verkrijgen van een zo optimaal mogelijk rendement door een zo hoog mogelijke afzet van de producten stoom en/of heet water zowel nu als in de toekomst, mede afhankelijk van de gekozen locatie.

De beperking van NO<sub>x</sub>-emissies door gebruik te maken van optimale stooktechnologie.

De techniek van koeling, waarbij met name inzicht wordt gegeven in de milieueffecten die bij verschillende koeltechnieken optreden.



## 1. INLEIDING

Een joint venture van InterGen en ENECO ("JV"), is van plan een aardgasgestookte warmte-krachtenheid (WKC Rijnmond) op te richten in het Rijnmondgebied. De eenheid zal een elektrisch vermogen van 800 tot 1200 MW<sub>e</sub> hebben. De WKC zal zowel elektriciteit produceren als warmte in de vorm van stoom, heet water of beide. Stoom kan geleverd worden aan de petrochemische industrie en heet water aan de stadsverwarming van Rotterdam. Er worden twee locaties bestudeerd, Pernis (het zuidwestelijk gedeelte van de Nerefco-vestiging) en Europoort (het zuidelijk gedeelte van de Shell Terminal-site nabij de Dintelhaven).

Per brief van 14 juli 1999<sup>1)</sup> is de Commissie voor de milieu-effectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over het milieu-effectrapport (MER). De m.e.r.-procedure ging van start met de kennisgeving van de startnotitie in de Staatscourant<sup>2)</sup>.

Dit advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r.<sup>3)</sup>. De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd. Het doel van het advies is om aan te geven welke informatie het MER moet bevatten om het mogelijk te maken het milieubelang volwaardig in de besluitvorming mee te wegen.

De Commissie heeft kennis genomen van de inspraakreacties en adviezen<sup>4)</sup>, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. In dit advies verwijst de Commissie naar een reactie wanneer deze naar haar oordeel:

- informatie bevat die in het MER opgenomen moet worden of die nader onderzocht moet worden, zoals informatie over specifieke lokale milieuomstandigheden;
- belangrijke vragen en discussiepunten naar voren brengt, bijvoorbeeld over te onderzoeken alternatieven;
- belangrijke onjuistheden bevat die ter voorkoming van misverstanden weerlegd dienen te worden.

---

1 Zie bijlage 1.

2 Zie bijlage 2.

3 De samenstelling hiervan is gegeven in bijlage 3.

4 Bijlage 4 geeft hiervan een lijst.

## **2. PROBLEEMSTELLING, DOEL EN BESLUITVORMING**

### 2.1 Probleemstelling

De aanleiding en de ontwikkelingen die tot het initiatief hebben geleid moeten worden beschreven. Tevens dient de gekozen capaciteit van de WKC te worden onderbouwd in het licht van de ontwikkelingen op de lokale en Europese energiemarkt. Ingegaan dient te worden op de mogelijkheden om elektriciteit en stoom en/of warm water op een andere wijze te verkrijgen.

Er moet worden aangegeven welke overwegingen (met name milieuhygiënisch) hebben geleid tot de locatiekeuze.

De eigenaar en exploitant van de WKC zal een joint venture zijn van InterGen en ENECO. Het verdient aanbeveling dat de initiatiefnemer duidelijk beschrijft welke activiteiten in de joint venture plaatsvinden, welke bedrijven stoom en elektriciteit afnemen.

### 2.2 Doel

Uit de probleemstelling moet een concrete en duidelijke omschrijving van de doelen volgen. Daarbij moeten ook de doelen ten aanzien van milieubescherming en van een zo hoog mogelijk rendement t.a.v. brandstof, NO<sub>x</sub>- en CO<sub>2</sub>-emissies worden aangegeven. Doelen moeten zodanig worden beschreven, dat ze kunnen dienen voor de afbakening van te beschrijven alternatieven.

Met het oog op het volwaardig meewegen van het milieubelang in de besluitvorming moet worden aangegeven welke ruimte de gestelde doelen laten voor het ontwikkelen van alternatieven die gunstig zijn voor het milieu.

### 2.3 Besluitvorming

Kort moet worden aangegeven welke randvoorwaarden en uitgangspunten (ruimtelijke beperkingen, grenswaarden emissies e.d.) gelden bij dit voornemen. Hierbij dient te worden verwezen naar de beleidsnota's, (ontwerp-)plannen en wetten, waarin deze zijn of worden vastgelegd. De consequenties hiervan voor de ontwikkeling van alternatieven moeten eveneens worden aangegeven.

Tevens moet beschreven worden welke maatstaven voor de afweging van alternatieven<sup>5</sup>] (bijvoorbeeld grens- en streefwaarden) aan het milieubeleid worden ontleend.

Het MER dient aan te geven dat het is opgesteld voor de besluitvorming in het kader van het verlenen van vergunningen krachtens de Wet milieubeheer en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren.

Tevens moet worden beschreven volgens welke procedure en welk tijdpad dit geschiedt en welke adviesorganen en instanties daarbij formeel en informeel zijn

---

5 Zie ook hoofdstuk 5 van dit advies.

betrokken. Tot slot moeten de besluiten worden aangegeven die in een later stadium nog moeten worden genomen om de voorgenomen activiteit te realiseren.

### **3. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN**

#### **3.1 Voorgenomen activiteit**

Bij de beschrijving van de voorgenomen activiteit dient aandacht te worden besteed aan de hierna genoemde aspecten. Het gaat om die aspecten die van belang zijn voor de beoordeling van de milieugevolgen.

##### **3.1.1 Installatie**

De installatie dient zodanig te worden beschreven dat de invloed op het milieu daaruit kan worden afgeleid en/of plausibel gemaakt. Daarbij dient tenminste aandacht te worden besteed aan de volgende punten:

- de uitvoering/configuratie van de WKC; hoofd- en nevenprocessen (inclusief emissiemeetsystemen) en de toe te passen technieken in relatie tot de huidige stand der techniek;
- de in te zetten brandstof(fen); voorzover van toepassing extra aandacht te besteden aan een tweede brandstof, aard en samenstelling en wijze van inzet;
- produktiecapaciteiten ten aanzien van elektriciteit en restwarmte (stoom en warm water), alsmede de wijze en omvang van de afzet;
- de energetische rendementen in de verschillende bedrijfssituaties;
- de koelbehoefte in de verschillende bedrijfssituaties;
- het geprognosticeerde belastingspatroon en de daarmee samenhangende volumes van brandstofverbruik, elektriciteitsproductie, restwarmteproductie en benodigde koelcapaciteit zowel voor de eerste als tweede fase.

##### **3.1.2 Aanleg en situering van de installatie**

De werkzaamheden ten behoeve van de aanleg van de installatie dienen te worden beschreven. Hierbij dient tevens de situering van de voorgenomen activiteit te worden aangegeven en de infrastructurele aansluiting van de WKC. Daarbij behoren ook de leidingen voor de toevoer van aardgas en de afvoer van elektriciteit, stoom en heet water.

##### **3.1.3 Emissies en mitigerende maatregelen**

De te verwachten emissies dienen te worden voorspeld aan de hand van de specificaties van de installatie. Tevens dient aandacht te worden besteed aan de emissies die zich kunnen voordoen bij calamiteiten.

##### **Lucht**

Geef een overzicht van de emissies naar de lucht ten gevolge van de verbranding van aardgas en eventueel van de verbranding van procesgas, afkomstig van

petrochemische installaties, als secundaire brandstof in de HRSG's. Besteed met name aandacht aan de emissies van NO<sub>x</sub>, CO<sub>2</sub> en eventueel koolwaterstoffen en andere verontreinigende stoffen. Geef aan welke maatregelen worden getroffen om de emissies naar de lucht te beperken. Geef de emissiereducties die met het initiatief in vergelijking met bestaande opwekking van elektriciteit en stoom/heet water worden bereikt.

### **Water**

In de eerste plaats dient ingegaan te worden op de wijze van koeling van de installatie. Indien gebruik wordt gemaakt van oppervlaktewater dient de thermische belasting van het oppervlaktewater te worden aangegeven. Verder dient aandacht te worden besteed aan eventuele chemische belasting van het oppervlaktewater. Belangrijk daarbij zijn eventuele spuistromen (bij natte luchtkoeling) en de koelwaterconditionering. Bij het laatste is de keuze van (koel)waterconditioneringsmiddelen voor het inlaatsysteem dan wel alternatieve methoden (mechanisch, thermo shock) van belang. Daarbij dient ook informatie te worden gegeven over de te hanteren dosering en de momenten en frequentie van toediening.

### **Geluid**

Geef een overzicht van continue en incidentele geluidsbronnen. Aangegeven dient te worden of, en zo ja welke, specifieke akoestische voorzieningen zullen worden getroffen.

## 3.2 Alternatieven en varianten

In de startnotitie wordt aangegeven dat in het MER alleen aandacht zal worden besteed aan uitvoeringsvarianten en het meest milieuvriendelijke alternatief. Het referentiekader is de bestaande toestand van het milieu plus de autonome ontwikkeling.

### **uitvoeringsvarianten**

Bij de ontwikkeling van uitvoeringsvarianten dienen, naast de in de startnotitie vermelde aspecten, de volgende punten in beschouwing te worden genomen:

- voor het milieu optimale verhouding elektriciteit-en warmteopwekking;
- mogelijkheden voor het reduceren van het NO<sub>x</sub>-gehalte door maatregelen in het proces;
- mogelijkheden voor NO<sub>x</sub>-reductie met behulp van nageschakelde technieken;
- mogelijke technieken voor de koeling van de installatie, waarbij met name koelingen die milieuvriendelijker zijn dienen te worden uitgewerkt. Deze dienen op een integrale manier<sup>6)</sup> te worden vergeleken, waarbij duidelijk inzicht in de milieuaspecten (waarbij tevens inzicht in de energetische effecten) verkregen dient te worden.

---

6 Zie startnotitie blz. 14.

### **meest milieuvriendelijke alternatief**

Optimalisatie van het energierendement dient onderdeel uit te maken van het meest milieuvriendelijke alternatief. Hierbij moet worden ingegaan op de afstemming van elektriciteits- en warmteopwekking en het maximaal gebruik maken van de restwarmte. Verder dient uitgegaan te worden van 'best technical means' voor de NO<sub>x</sub>-emissies. Tevens dient de minst milieubelastende wijze van koeling te worden beschouwd. Indien dit (indirect) milieuvoordelen biedt kan de inzet van secundaire brandstoffen voor de WKC onderdeel uit maken van het meest milieuvriendelijke alternatief<sup>7</sup>].

## **4. BESTAANDE MILIEUTOESTAND, AUTONOME ONTWIKKELING EN GEVOLGEN VOOR HET MILIEU**

### **4.1 Lucht**

#### **Bestaande toestand en autonome ontwikkeling**

Geef de huidige en toekomstige emissies van NO<sub>x</sub>, eventuele koolwaterstoffen en andere verontreinigende stoffen.

#### **Gevolgen**

Geef de te verwachten veranderingen in de luchtkwaliteit met betrekking tot stoffen die uit de inrichting vrijkomen.

### **4.2 Water**

#### **Bestaande toestand en autonome ontwikkeling**

Beschrijf de bestaande toestand van het oppervlaktewater tegen de achtergrond van de parameters en normen zoals gegeven in de vierde nota Waterhuishouding.

#### **Gevolgen**

Geef de hoeveelheden de thermische belasting van het oppervlaktewater aan en de te lozen verontreinigende stoffen. Besteed hierbij aandacht aan de effecten van thermische lozing, eventuele spuistromen, eventueel in het koelwatersysteem gedoseerde conditioneringsmiddelen en aangroeiwerende stoffen en de effecten van te lozen verontreinigende stoffen op het aquatische milieu.

---

7 Zie ook inspraakreactie nr. 1 (bijlage 4). Hierin wordt gevraagd om na te bekijken of ook andere schone, gasvormige brandstoffen geschikt zijn voor ondervuring.

### 4.3 Geluid

#### **Bestaande toestand en autonome ontwikkeling**

In het MER moeten voor de bestaande situatie en de autonome ontwikkeling de equivalente geluidsniveaus ( $L_{Aeq}$ ) en de piekniveaus in de dag-, avond- en nachtperiode ter hoogte van geluidgevoelige bestemmingen te worden aangegeven<sup>8)</sup>. Daarbij moeten de deelbijdragen van de oorzakelijke geluidsbronnen ook worden gespecificeerd.

Bij meerdere beïnvloede geluidgevoelige bestemmingen kan het zinvol zijn om tevens op de kaart de geluidscontouren weer te geven in stappen van 5 dB(A), bijvoorbeeld 40, 45, 50, 55 en 60 dB(A). Op deze manier kan inzicht worden gegeven in het aantal gehinderden per alternatief ( of variant) op basis van het aantal woningen binnen deze schillen.

#### **Gevolgen**

Geef de veranderingen in bovenstaande situatie aan ten gevolge van de activiteit.

Geef weer hoe de nieuwe situatie voldoet aan de geluidsconvenant Rijnmond<sup>9)</sup>.

### 4.4 Veiligheid

#### **Bestaande toestand en autonome ontwikkeling**

Beschrijf de huidige situatie met betrekking tot veiligheid.

#### **Gevolgen**

Geef aan of en zo ja in welke mate de veiligheidssituatie zal veranderen.

## 5. VERGELIJKING VAN ALTERNATIEVEN EN VARIANTEN

De milieueffecten van de voorgenomen activiteit en de alternatieven en varianten moeten onderling én met de referentie worden vergeleken. Doel van de vergelijking is inzicht te geven in de mate waarin, dan wel de essentiële punten waarop, de positieve en negatieve effecten van de voorgenomen activiteit en de alternatieven en varianten verschillen. Vergelijking moet bij voorkeur op grond van kwantitatieve informatie plaatsvinden.

Bij de vergelijking moeten de doelstellingen en de grens- en streefwaarden van het milieubeleid worden betrokken.

---

8 De Commissie realiseert zich dat er een nieuwe handleiding voor geluid is vastgesteld (*Handleiding meten en rekenen industrielawaai*, 1999, Ministerie van VROM, Zoetermeer Uitgeverij Samson). Echter de bewaking van een geluidszone moet, indien voorgeschreven, worden berekend conform de Handleiding meten en rekenen industrielawaai, rapport IL-HR-13-01 (maart 1981) uit de ICG-reeks. De Commissie adviseert in het MER duidelijk aan te geven met welke handleiding gewerkt is voor het weergeven van de geluideffecten.

9 Zie ook inspraakreactie nr. 2 (bijlage 4) waarin een geluidruimte wordt genoemd.

Hoewel dit geen verplicht deel van het MER uitmaakt, beveelt de Commissie aan een indicatie te geven van de kosten van de verschillende alternatieven.

## **6. LEEMTEN IN INFORMATIE**

Het MER moet aangeven over welke milieuaspecten geen informatie kan worden opgenomen vanwege gebrek aan gegevens. Deze inventarisatie moet worden toegespitst op die milieuaspecten, die (vermoedelijk) in verdere besluitvorming een belangrijke rol spelen. Op die manier kan worden beoordeeld, wat de consequenties moeten zijn van het gebrek aan milieu informatie.

Beschreven moet worden:

- welke onzekerheden zijn blijven bestaan en wat hiervan de reden is;
- in hoeverre op korte termijn zou kunnen worden voorzien in de leemten in informatie;
- hoe ernstig leemten en onzekerheden zijn voor het te nemen besluit;
- de consequenties die leemten en onzekerheden hebben voor het besluit.

## **7. EVALUATIEPROGRAMMA**

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland en Rijkswaterstaat, directie Zuid-Holland moeten bij de besluiten aangeven op welke wijze en op welke termijn een evaluatieonderzoek verricht zal worden om de voorspelde effecten met de daadwerkelijk optredende effecten te kunnen vergelijken en zo nodig aanvullende mitigerende maatregelen te treffen. Het verdient aanbeveling, dat InterGen en ENECO in het MER reeds een aanzet tot een programma voor dit onderzoek geeft, waarbij het benutten van de restwarmte zowel in de eerste als in de tweede fase een belangrijk punt dient te zijn.

## **8. VORM EN PRESENTATIE**

Bijzondere aandacht verdient de presentatie van de vergelijkende beoordeling van de alternatieven. De onderlinge vergelijking dient bij voorkeur te worden gepresenteerd met behulp van tabellen, figuren en kaarten. Voor de presentatie beveelt de Commissie verder aan om:

- het MER zo beknopt mogelijk te houden, onder andere door achtergrondgegevens (die conclusies, voorspellingen en keuzen onderbouwen) niet in de hoofdtekst zelf te vermelden, maar in een bijlage op te nemen;
- een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst bij het MER op te nemen;
- bij gebruik van kaarten recent kaartmateriaal te gebruiken, topografische namen goed leesbaar weer te geven en een duidelijke legenda erbij te voegen.



## 9. **SAMENVATTING VAN HET MER**

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers en het verdient daarom bijzondere aandacht. Het moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER. Daarbij moeten de belangrijkste zaken zijn weergegeven, zoals:

- de hoofdpunten voor de besluitvorming;
- de voorgenomen activiteit en de alternatieven;
- de belangrijkste effecten voor het milieu bij het uitvoeren van de voorgenomen activiteit en de alternatieven;
- de vergelijking van de alternatieven en de argumenten voor de selectie van het mma en het voorkeursalternatief;
- belangrijke leemten in kennis.

## BIJLAGEN

bij het advies voor richtlijnen  
voor het milieueffectrapport  
Warmtekracht-eenheid van  
InterGen/ENECO Europoort

(bijlagen 1 t/m 4)

## BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 14 juli 1999 waarin de Commissie  
in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen



provincie **HOLLAND**  
**ZUID**

DIRECTIE WATER EN MILIEU  
afdeling Algemeen Beleid en  
Coördinatie

CONTACTPERSOON

J.J. Meijer

DOORKIESNUMMER

070 - 441 72 64

E-MAIL

meijer-g@pzh.nl

PROVINCIEHUIS  
Zuid-Hollandplein 1  
Postbus 90602  
2509 LP Den Haag

TELEFOON


070 - 441 66 11

FAX

070 - 441 78 15

WEBSITE

www.pzh.nl

	Commissie voor de milieu-effectrapportage
ingekomen:	15 JULI 1999
nummer:	692-99
dossier:	1036-12/3(18)
kopie naar:	Sc IPulBib

Commissie voor de milieueffectrapportage  
Postbus 2345  
3500 GH UTRECHT

ONS KENMERK  
DWM 175566

UW KENMERK  
-

BIJLAGEN  
-

DATUM  
14 juli 1999

ONDERWERP

startnotitie van InterGen en Eneco voor het bouwen en exploiteren van een  
aardgasgestookte warmtekrachteenheid in het Rijnmondgebied.

Namens Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland en zend ik u een exemplaar van de  
op 5 juli 1999 ontvangen startnotitie met betrekking tot bovengenoemd  
onderwerp.

Op grond van de Wet milieubeheer zijn Gedeputeerde Staten belast met de de  
gecoördineerde voorbereiding en behandeling van het Milieueffectrapport en de  
vergunningaanvragen.

Gelet op artikel 7.14, tweede lid van de Wet milieubeheer zie ik uw advies ten  
aanzien van de op te stellen richtlijnen uiterlijk 11 oktober 1999 tegemoet. Een  
exemplaar van de kennisgeving is te uwer informatie bijgevoegd.

De directeur Directie Water en Milieu,

Voor deze,

mw. mr. J.M. Grasveld-Beijnen  
hoofd bureau Coördinatie Vergunningen en Milieueffectrapportage

Tram 1 en 9 en bus 18, 67,  
88 en 90 stoppen  
bij het provinciehuis.  
Vanaf station Den Haag CS  
is het tien minuten lopen.  
De parkeerruimte voor  
auto's is beperkt.

## BIJLAGE 2

### Kennisgeving van de ter inzagelegging van de startnotitie in Staatscourant nr. 137 d.d. 21 juli 1999

Staatscourant 137

Woensdag 21 juli 1999



provincie **HOLLAND**  
**ZUID**

#### INSPRAAK STARTNOTITIE MILIEUEFFECTRAPPORTAGE

##### ONDERWERP

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland hebben, ten behoeve van een op te stellen Milieueffectrapport, op 5 juli 1999 een startnotitie ontvangen van InterGen en Eneco. InterGen en Eneco zijn voornemens om een aardgasgestookte warmtekrachteenheid met een elektrisch vermogen van 800 tot 1200 MWe te bouwen en te exploiteren in het Rijnmondgebied. Deze warmtekrachteenheid zal zowel elektriciteit produceren als warmte in de vorm van stoom, heet water of beide. Stoom kan geleverd worden aan de petrochemische industrie en heet water aan de stadsverwarming van Rotterdam. Op dit moment worden twee locaties bestudeerd, t.w. Pernis (het zuidwestelijke gedeelte van de Herefco-vestiging) en Europoort (het zuidelijke gedeelte van de Shell Terminal-site nabij de Dintelhaven). De uitkomst van deze studie zal bepalen welke locatie uiteindelijk gekozen wordt.

##### MER OP MAAT

Door de provincie Zuid-Holland wordt een 'Mer op maat'-beleid gevoerd. De grondgedachte hiervan is dat inhoud en procedure worden toegesloten op de belangrijkste gevolgen voor het milieu, de keuzemogelijkheden van de initiatiefnemer en de beleidsvrijheid van de bevoegde instanties. In dat kader achten wij met name het energieaspect (de efficiency van de warmtekrachteenheid), maar ook het geluid- en (kool)wateraspect van overwegend belang. De ontwikkeling van alternatieven zal zich op de optimalisatie van deze aspecten moeten concentreren.

##### PROCEDURE

Voor deze activiteit moeten vergunningen op grond van de Wet milieubeheer (Wm) en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (Wvo) worden aangevraagd bij respectievelijk Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland en Rijkswaterstaat, directie Zuid-Holland. Voordat deze aanvragen in behandeling kunnen worden genomen dient door de initiatiefnemer voor deze activiteit een Milieueffectrapport (MER) te worden opgesteld. Gedeputeerde Staten en Rijkswaterstaat zullen de richtlijnen opstellen waaraan het MER zal moeten voldoen.

##### INSPRAAK

Eenieder kan opmerkingen met betrekking tot deze startnotitie ten aanzien van de inhoud van de nog op te stellen richtlijnen kenbaar maken aan het college van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland. Dit college coördineert de voorbereiding en de behandeling van deze m.e.r.-procedure. Opmerkingen kunnen tot en met 6 september 1999 schriftelijk worden ingediend bij het college van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, Postbus 90602, 2509 LP Den Haag onder vermelding van DWM 125566. Uw persoonlijke gegevens worden niet bekendgemaakt als u daar in een aparte brief bij de, van persoonlijke gegevens ontdane, schriftelijke opmerkingen om vraagt.

##### INZAGE

De startnotitie voor de m.e.r.-procedure ligt met ingang van 26 juli 1999 tot en met 6 september 1999 op werkdagen tijdens kantooruren ter inzage:

- bij de directie Water en Milieu van de provincie Zuid-Holland, kamer D511, Zuid-Hollandplein 1 te Den Haag, tel.nr. (070) 4417317;
- bij de DCMR Milieudienst Rijnmond, kamer 422, 't-Gravelandseweg 565 te Schiedam, tel.nr. (010) 2468621;
- bij Rijkswaterstaat, directie Zuid-Holland, gebouw 'De Maat', Boompjes 200 te Rotterdam, tel.nr. (010) 4026431;
- Gemeentewerken Rotterdam, Europoortcomplex toren 3, afdeling Milieubeleid, kamer 0152, Galvanistraat 15 te Rotterdam, tel.nr. (010) 4894597;
- in de Openbare Bibliotheek van Rotterdam, afdeling Informatie (1e etage), Hoogstraat 110 te Rotterdam, tel.nr. (010) 2816100;
- in de hulpsecretarie Pernis, Pastoriedijk 55 te Rotterdam, tel.nr. (010) 4162557.

Buiten kantooruren is inzage van de stukken mogelijk na telefonische afspraak.

##### INLICHTINGEN

Voor nadere inlichtingen met betrekking tot deze procedure kunt u contact opnemen met de heer J.J. Meijer, tel.nr. (070) 4417264.

DWM/207

## BIJLAGE 3

### Projectgegevens

**Initiatiefnemer:** Joint Venture van ENECO en InterGen

**Bevoegd gezag:** Gedeputeerde Staten van de provincie Zuid-Holland en Rijkswaterstaat, directie Zuid-Holland

**Besluit:** vergunningen ingevolge de Wet Milieubeheer (Wm) en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (Wvo)

**Categorie Besluit m.e.r. 1999:** C 22.2

**Activiteit:** Het bouwen van een aardgasgestookte warmtekrachteenheid met een elektrisch vermogen van 800 tot 1200 MW<sub>e</sub> en te exploiteren in het Rijnmondgebied. Deze warmtekrachteenheid zal zowel elektriciteit produceren als warmte in de vorm van stoom, heet water of beide. Op dit moment worden twee lokaties bestudeerd, Pernis en Europoort.

**Procedurele gegevens:**

kennisgeving startnotitie: 21 juli 1999

richtlijnenadvies uitgebracht op: 28 september 1999

**Bijzonderheden:** De Commissie vraagt in haar advies met name aandacht voor het verkrijgen van een zo optimaal mogelijk rendement door een zo hoog mogelijke afzet van producten van stoom en/of heet water.

**Samenstelling van de werkgroep:**

ir. C.J.M. Anzion

ir. M.M.U. van Dis (voorzitter)

dr.ir. A. Klapwijk

dr. J.T. Meulemans

ir. J.C. Wardenaar

**Secretaris van de werkgroep:** dr. N.W.M. van Buren.

## BIJLAGE 4

### Lijst van inspraakreacties en adviezen

<b>nr.</b>	<b>datum</b>	<b>persoon of instantie</b>	<b>plaats</b>	<b>datum van ontvangst Cie. m.e.r.</b>
1.	19990805	Zuid-Hollandse Milieufederatie	Rotterdam	19990909
2.	19990908	Wijkraad voor Pernis	Pernis	19990927